

Kwartaalbericht Q3 2018

Verbetering financiële positie zet door in derde kwartaal

“Uitblijven pensioenverhoging komende jaren is niet meer uit te leggen”

Hoofdpunten:

- **Beleidsdekkingsgraad ABP (104,7%)** boven minimaal vereist niveau
- **Pensioenen zeer waarschijnlijk niet omhoog en niet omlaag in 2019**
- **Rendement op beleggingen derde kwartaal +1,1% (+€4,7 miljard)**

Heerlen/Amsterdam, 18 oktober 2018. **Ook in het derde kwartaal van 2018 is de financiële positie van ABP verder verbeterd. De beleidsdekkingsgraad, belangrijk voor verhoging en verlaging van het pensioen, komt in dit kwartaal met 104,7% voor het eerst sinds eind 2014 boven het minimaal vereiste niveau. Uitgaande van de huidige financiële positie kan ABP de pensioenen in 2019 niet verhogen. De kans op verlaging volgend jaar is bijna nihil geworden.**

Voorzitter Corien Wortmann-Kool: "We zien dat de financiële positie van ABP stap voor stap verbetert. Maar de pensioenen van werkenden en gepensioneerden kunnen we de komende jaren niet verhogen met de inflatie. Ik kan dat niet meer uitleggen aan onze deelnemers. We zien dat de economie aantrekt en dat de lonen in Nederland stijgen. Maar onze deelnemers merken hier helemaal niets van. De pensioenen lopen totaal uit de pas met het verbeterende economisch klimaat. Wat mij betreft een zeer fikse aansporing voor kabinet en sociale partners om, in het belang van onze deelnemers, werk te maken van een nieuw pensioenstelsel. Een stelsel waarbij de pensioenen verhoogd kunnen worden als het economisch beter gaat en verlaagd worden als het tegenzit. Een stelsel dat beter aansluit bij de arbeidsmarkt en vooral beter te begrijpen is voor onze deelnemers."

Wat kunnen deelnemers van ABP verwachten?

Op basis van de stand aan het eind van het derde kwartaal van 2018 is de kans dat de pensioenen in 2019 verlaagd worden bijna nihil. Ook voor de jaren daarna is de kans klein geworden. We verwachten de pensioenen in 2019 en de jaren daarna ook niet te kunnen verhogen met de prijsstijging (indexatie). Daarvoor is de opgebouwde reserve nog te klein.

De dekkingsgraden van ABP: hoogte en betekenis

De dekkingsgraad van een pensioenfonds geeft een indicatie of een pensioenfonds nu en in de toekomst de pensioenen kan uitbetalen. Hij geeft de verhouding weer tussen het beschikbare vermogen (€419 miljard) en de verplichtingen van ABP, dat zijn alle huidige en toekomstige pensioenuitkeringen (€396 miljard).

De actuele dekkingsgraad stijgt in het derde kwartaal van 104,1% eind juni naar 105,9% eind september 2018. Voor elke €100 die ABP aan pensioen uitkeert, is er €105,90 in kas. Er is dus een kleine buffer, die voldoet aan de minimaal vereiste omvang (104,2%).

De beleidsdekkingsgraad (het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over de twaalf laatste maanden) stijgt in het derde kwartaal van 103,9% eind juni naar 104,7% eind september. Deze dekkingsgraad is enerzijds bepalend voor de verhoging van het pensioen. Gedeeltelijke indexatie mag bij een beleidsdekkingsgraad van 110% of hoger. Vanaf 123% mag ABP volledig indexeren. Met de huidige 104,7% is dit dus nog lang niet in beeld. Anderzijds kan de beleidsdekkingsgraad een rol spelen bij verlaging van het pensioen. Als deze dekkingsgraad tot en met 2020 onder het vereiste niveau van 104,2% zou uitkomen, is verlaging van pensioen onvermijdelijk. Als ABP de huidige stand weet te handhaven aan het eind van dit jaar vervalt deze mogelijke verlaging.

Wat deden de beleggingen en verplichtingen van ABP in het derde kwartaal van 2018?

Het beschikbaar vermogen stijgt van €414 miljard naar €419 miljard. ABP boekte een positief rendement van 1,1% (€4,7 miljard). Dit kwam vooral door de categorieën aandelen en alternatieve beleggingen. Het afdekken van valutarisico leverde een negatief rendement. Dat komt door de zwakke positie van de euro ten opzichte van andere belangrijke valuta als de dollar. Over de eerste drie kwartalen van 2018 komt het rendement uit op +2,4% (€10 miljard).

De rekenrente stijgt in het derde kwartaal met 0,1%-punt. De waarde van de pensioenen die ABP nu en in de toekomst moet uitkeren, daalt daardoor licht naar €396 miljard. Als de rente stijgt, hoeft een fonds immers minder in kas houden om aan alle verplichtingen, nu en in de toekomst, te kunnen voldoen.

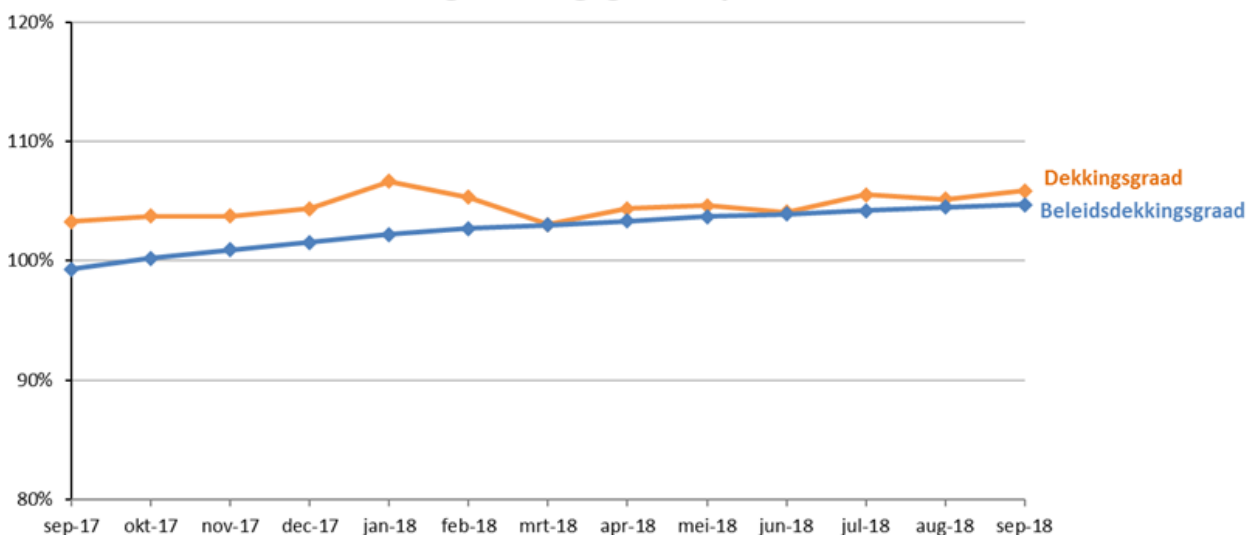
Vooruitblik beleggingen

De komende kwartalen zal de wereldeconomie blijven groeien. Ook de bedrijfswinsten zullen naar verwachting hoog blijven. Een verdere versnelling ligt echter niet voor de hand. Daarbij speelt het effect van het handelsconflict tussen de Verenigde Staten en China, net als het aanstaande vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie een belangrijke rol. Daarnaast draaien de centrale banken hun sterk stimulerende beleid geleidelijk terug. Hierdoor zullen ook rentes geleidelijk stijgen. Voor financiële markten, die de afgelopen jaren goed hebben geredeneerd bij lage rentes en aantrekkende groei, is dat een nieuwe realiteit.

Kerncijfers	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018
Beleidsdekkingsgraad (%)	99,3	101,5	103,0	103,9	104,7
Dekkingsgraad (%)	103,3	104,4	103,0	104,1	105,9
Beschikbaar vermogen (€ mld.)*	396	409	405	414	419
Verplichtingen (€ miljard)	383	392	393	398	396
Rekenrente (%)	1,6	1,5	1,5	1,4	1,5

* de belangrijkste redenen voor verandering van het beschikbaar vermogen zijn behaald beleggingsrendement, premies en uitkeringen.

Ontwikkeling dekkingsgraden per maandeinde

Bijlage: Samenstelling en rendement beleggingsportefeuille

	Gewicht in %	Q3 2018		2018		2017	
		Rendement		Rendement		Rendement	
		in %	in miljard €	in %	in miljard €	in %	in miljard €
Vastrentende Waarden	37,2	-0,6	-1,0	-0,5	-0,8	-0,2	-0,3
Staatsobligaties	5,8	-1,1	-0,3	-1,3	-0,4	0,3	0,1
Langlopende Staatsobligaties	6,9	-2,1	-0,6	-0,8	-0,2	1,2	0,4
Bedrijfsobligaties	13,5	0,7	0,4	1,3	0,7	-2,2	-1,2
Obligaties opkomende landen	2,9	-0,3	0,0	-4,4	-0,5	-1,0	-0,1
Inflatie gerelateerde obligaties	8,0	-1,4	-0,5	-1,4	-0,5	1,5	0,5
Aandelen	35,9	3,7	5,4	5,6	8,2	12,3	16,0
Aandelen ontwikkelde landen	27,3	5,4	6,0	9,4	10,3	8,7	8,7
Aandelen opkomende landen	8,7	-1,6	-0,5	-6,0	-2,1	23,0	7,4
Alternatieve beleggingen	17,4	3,0	2,1	11,0	7,3	0,1	0,1
Private Equity	5,1	6,0	1,2	13,6	2,6	9,7	1,7
Grondstoffen	4,7	2,4	0,4	14,8	2,6	-4,9	-0,7
Opportunity Fund	0,3	1,7	0,0	10,0	0,1	-12,6	-0,3
Infrastructuur	2,6	1,3	0,1	7,5	0,8	8,3	0,8
Hedge fondsen	4,6	1,3	0,3	6,4	1,1	-7,5	-1,5
Vastgoed	9,8	0,4	0,2	4,3	1,7	3,4	1,3
Vastgoed	9,8	0,4	0,2	4,3	1,7	3,4	1,3
Portefeuille rendement (voor overlay)	100,2	1,6	6,6	4,0	16,3	4,5	17,1
Overlay *	-0,2	-0,5	-1,9	-1,5	-6,3	3,1	11,6
Rente- en inflatiehedge *		-0,1	-0,6	0,0	0,2	-0,4	-1,4
Valutahedge *		-0,3	-1,3	-1,5	-6,2	3,4	12,9
Cash en overig *		0,0	0,0	-0,1	-0,3	0,0	0,1
Totaal	100,0	1,1	4,7	2,4	10,0	7,6	28,7

*contributie aan totaal rendement

Profiel

Stichting Pensioenfonds ABP (ABP) is het bedrijfstakpensioenfonds voor werkgevers en werknemers van overheids- en onderwijsinstellingen in Nederland. ABP heeft 2,9 miljoen deelnemers en €419 miljard (per 30 september 2018) aan vermogen beschikbaar.